

ΤΟ ΠΑΡΚΟ ΤΩΝ ΨΥΧΩΝ

του Σπύρου Ντασιώτη

Γιάννης Σταμούλης

Δεκέμβριος 2016

Η Τάρνηθα είναι το αχαπημένο αττικό βουνό. Αποτελεί την ορεινή προεξοχή της πολύβουης πρωτεύουσας.

Η πύρινη επέλαση του 2007, πλήγωσε Τάρνηθα, αφήνοντας σε ένα μεγάλο της κομμάτι, την τραχικά ανείπωτη της καταστροφής και της ερήμωσης. Στην είσοδο του πυροπαθούς κομματιού της, πριν λίγα χρόνια, σε μια «υπηρεσιακή μου» διαδρομή, αντίκρισα το «πάρκο των ψυχών», κορμοί από τα καμένα, είχαν

μεταμορφωθεί σε ξυλουργήματα σε ένα πάρκο τέχνης, με ιδιαίτερους συμβολισμούς, που ξεπεταχόταν ως όαση στο εφιαλτικό τοπίο της καταστροφής.

Χρόνια μετά, ευτυχισμένη συγκυρία, με έφερε να γνωρίσω από κοντά τον δημιουργό του «πάρκου», το Σπύρο Ντασιώτη.

Έναν καταπληκτικό άνθρωπο τεχνίτη και ποιητή σε όλες τις εκφράσεις του και στην μία πλευρά και στην άλλη.

Ο Σπύρος δουλεύει με τη φύση και απολαμβάνει να σμιλεύει το ξύλο, φτιάχνοντας "μνήμες" που να κεντρίζουν την ψυχή. Τα έργα του έχουν τον πόνο και την θλίψη της ματαιότητας και του αιφνιδίου της ανθρώπινης υπόστασης

Γνωρίζοντας τον κατάλαβα ακόμα καλύτερα τα έργα του, ένιωσα καλύτερα τα μηνύματά του, άκουσα τα δέντρα – γλυπτά του να διηγούνται την ιστορία τους.

Σε μια από τις πρόσφατες συζητήσεις μας, ο Σπύρος, μου μίλησε για την φθορά, την φυσική φθορά κάποιων από των έργων του στο πάρκο.

Συζητήσαμε για τις παρεμβάσεις, τις τεχνικές που θα μπορούσαν να γίνουν.

Στο τέλος της συζήτησης, ο καλλιτέχνης μου είπε ότι «μάλλον δεν πρέπει να γίνει καμία παρέμβαση, ο χρόνος και ο τόπος θα κάνει το καθήκον του, θα φθείρει με φυσιολογικό τρόπο το έργο, ενσωματώνοντας στην ίδια του την φύση, που έδωσε το υλικό.

Το έργο είναι το πιο φυσιολογικό να ακολουθεί την φθορά του ίδιου του δημιουργού.

Λίγες μέρες μετά, κάπου στο Μάρτιο του 2016, ανέβηκα πάλι στο Πάρκο και φωτογράφησα τα ξυλουργήσάτε του Σπύρου και της Πάρνηθας.

Η ρήση του δημιουργού με έκανε να τα φυλακίσω στην ψηφιακή μνήμη, σε μια απεγνωσμένη προσπάθεια διάσωσης.

Καθένα από αυτά είναι μια δημιουργία – μήνυμα που ακολουθεί τον κύκλο της γέννησης – καταστροφής – αναδημιουργίας.

Καθένα από αυτά σε προκαλεί, σε προσκαλεί να προσπαθήσεις να αποκωδικοποιήσεις τι ψιθυρίζει στον αττικό ουρανό.

Ο συνδυασμός της εικόνας και των λέξεων είναι το καλύτερο μήνυμα αναγέννησης για την Χριστουγεννιάτικη εορτή, όπου η ανάμνηση της γέννησης του μικρού Χριστού, φέρνει την ελπίδα του θριάμβου της ζωής έναντι της απώλειάς της.

Γιάννης Σταμούλης

Πρόεδρος Δ.Σ. ΕΑΠΣ

Δεκέμβριος 2016

Το Πάρκο των Ψυχών.

Το 2012, ο γλύπτης Σπυρίδων Ντασιώτης δημιούργησε στην Πάρνηθα, απέναντι από το εγκαταλελειμμένο πλέον κτίριο του Σανατορίου “το Πάρκο των Ψυχών”. Ο γλύπτης δεν χάραξε απλά κορμούς· έδωσε ζωή σε νεκρούς κορμούς δέντρων εκφράζοντας μέσα από την τέχνη του τα συναισθήματα των τροφίμων του Σανατορίου κατά την περίοδο του εγκλεισμού τους αλλά και δίνοντας ψυχή στο ίδιο το καμένο δάσος.

Η έκθεση φιλοξενεί είκοσι γλυπτά με ύψος που δεν ξεπερνούν τα 4,5μ.

Τα γλυπτά είναι από σμιλεμένους καμένους κορμούς, από την πυρκαχιά της Πάρνηθας το 2007, δίνοντας ένα αποτέλεσμα εξαιρετικό. Βρίσκεται – και όχι τυχαία– ακριβώς απέναντι από το παλιό Σανατόριο της Πάρνηθας (πρώην Ξενία).

Ο Σπύρος Ντασιώτης αφιλοκερδώς και με τη μέγιστη ευαισθησία που μπορεί να διακρίνει έναν άνθρωπο, δημιούργησε το «Πάρκο των Ψυχών» στη μνήμη όσων υπέφεραν και άφησαν την τελευταία τους πνοή στο Σανατόριο.

Λέει χαρακτηριστικά ο καλλιτέχνης : ¹ «Ο πρώτος λόγος (που χρησιμοποίησε ξύλο) ήταν ότι ήθελα να είναι ξύλο γύρω από το Σανατόριο γιατί πάντα πιστεύω ότι

¹ <http://www.acharnes-news.gr/synenteukseis/7470/spuros-ntasiotis-o-anthropos-pou-dimiourgise-to-parko-ton-psuxon>

κάτι υπάρχει από τις ψυχές που έζησαν κάποτε σε αυτό το μέρος. Εκεί γύρω καθόντουσαν οι ασθενείς, έβγαιναν έξω να δουν τον ήλιο, ξαπόσταιναν κάτω από τη σκιά.

Ο δεύτερο λόγος είναι ότι συνδύασα και την καταστροφή που έγινε από την πυρκαχιά του 2007, θέλοντας με αυτόν τον τρόπο να ξυπνήσω μνήμες από την πυρκαχιά ούτως ώστε να αποφευχθεί μια ανάλογη καταστροφή. Πιστεύω ότι εάν ξεχνάμε το παρελθόν αυτό επιστρέφει πολύ χειρότερο και είναι πολύ δύσκολο να το ξεπεράσεις. 'Ηθελα να επαναφέρω μνήμες»

Ο Σπύρος Ντασιώτης²

Γεννήθηκα στο χωριό Πρασιά Ευρυτανίας. Οι παραστάσεις μου εκεί είναι μέχρι τα επτά μου χρόνια, έντονες με την έννοια της δυσκολίας για επιβίωση και της πολύ μεγάλης αγάπης και προστασίας των γονιών μου. Υπάρχει η εικόνα από τις πρώτες δύο σχολικές τάξεις και θυμάμαι σαν όνειρο να διαβάζουμε δίχως ρεύμα με την λάμπα πετρελαίου και τα έξι αδέρφια μαζί, σε ένα δωμάτιο που κοιμόμασταν κιόλας, πάντα θα με συγκινούν αυτά τα στοιχεία...

² <https://lifonomy.wordpress.com/2016/02/04/spiros-dasiotis-art-wood/>

Για βιοποριστικούς λόγους και αναζήτηση καλύτερων συνθηκών, φύγαμε οικογενειακώς και πήγαμε στην Αλίαρτο Βοιωτίας. Εκεί είναι το μέρος που ανδρώθηκα. Οι πρώτοι ανεκπλήρωτοι έρωτες, τα μαθητικά μου χρόνια, οι φιλίες μου, η θλίψη του κάμπου -ένα στοιχείο που υπάρχει μέσα μου όταν δημιουργώ και χαίρομαι διότι η θλίψη είναι για μένα κάτι δημιουργικό. Εκεί είναι η οικογένειά μου, τα αδέρφια μου, εκεί επιστρέφω, στο πατρικό μου σπίτι που το αγαπάω.

Μετά λόγω της δουλειάς μου πήρα μετάθεση στη Χίο στη Διεύθυνση Δασών, πέντε χρόνια στη Βολισσό και άλλα έξι στην πόλη, τα πιο δημιουργικά χρόνια της ζωής μου, εκεί μεγάλωσα κατά κάποιον τρόπο, έζησα μόνος μου και εκεί ασχολήθηκα με

την ξυλογλυπτική και που θέλω να ασχολούμαι πλέον για πάντα! Γνώρισα απίστευτους ανθρώπους, Χιώτες, Μικρασιάτες που ένιωθες τον πολιτισμό που κουβαλάγανε, την κουλτούρα τους, την ευγένεια, το μίγμα του Μικρασιάτη με του ντόπιου Χιώτη, που μου άρεσε πολύ! Ο τρόπος που μιλάνε, που τραγουδάνε, αυτή είναι και η πρώτη έκθεση που έκανα στη Δημοτική Πινακοθήκη της Χίου που γνώρισε μεγάλη επιτυχία και έτσι με έμαθαν ακόμα περισσότερο!

Είχα ασχοληθεί με τη ζωγραφική λίγο παραπάνω ενώ μου άρεσε να πλάθω με καθημερινά υλικά από μικρό παιδί, όμως δεν υπήρχαν τα μέσα για καλλιτεχνικές δραστηριότητες, δούλευα στο δάσος αργότερα, έβλεπα πράγματα, σκεφτόμουν το

ξύλο... Έγραφα ποιήματα στην Αλίαρτο εκεί που μεγάλωσα αλλά είχα πάντα μια αμφιβολία, έπαιξαν μεγάλο ρόλο οι άνθρωποι και οι συνθήκες στη Βολισσό και στη Χίο αργότερα που με γνώρισαν και με αγάπησαν πάρα πολύ και οι ιστορίες των Μικρασιατών που ήρθαν, πώς έφυγαν, πώς ξανάρθαν, τον διωγμό και τον ξεριζωμό που υπέστησαν. Επίσης οι ντόπιοι κάτοικοι της Χίου που ασχολούνταν με τη γη, το βουνό, με το δάσος, τη θάλασσα, με επηρέασαν βαθιά.

Ασχολούμαι με το ξύλο γιατί έχω μικρό χώρο, κάνει λιγότερο θόρυβο, δεν ενοχλεί τους γύρω. Το αγαπάω όμως τόσο πολύ, νομίζω ότι έχει μπει μέσα στο σώμα μου κάτι από αυτό, πιστεύω ότι έχει συνείδηση, η «συνείδηση του ξύλου» όπως λέω! Και πιστεύω πολλές φορές ότι μέσα σε κάθε κορμό ξύλου βρίσκεται το έργο και με περιμένει να το ανακαλύψω, να το εμφανίσω και να το αποκαλύψω!

Η «έγκυος»

Το θαύμα της κύησης, η μοναδική τελετουργία της δημιουργίας, που περνά μέσα από το φθαρτό του ανθρώπινου κορμιού, και δημιουργεί ένα νέο, συνεχίζοντας την αλυσίδα της διαιώνισης της ανθρώπινης ύπαρξης στη γη.

«Άνω Θρώσκω»

Η πορεία της ζωής περνά από δυσκολίες ανείπωτες και όταν ο δρόμος γίνεται τρομακτικά ανηφορικός, σηκώνεις τα χέρια προς τον ουρανό, ζητώντας λίγη βοήθεια από τον δημιουργό της πλάσης, μια μικρή ώθηση για να συνεχίσεις το ταξίδι.

«Το μάτι της ψυχής»

Εικόνες και χρώματα, βλέπεις, κοιτάς, προσπαθείς να μάθεις, να καταλάβεις τον κόσμο που ζεις. Μα τις καλύτερες εικόνες και τις ομορφότερες τις βλέπεις με το μάτι της ψυχής, ακόμα και όταν έξω είναι σκοτάδι, ακόμα και αν δεν έχεις μάτια.

«Σκεπτόμενος»

Σύμμαχο στο δρόμο, σου δόθηκε η σκέψη του νου σου. Παίρνεις τις εικόνες, τα λόγια και τα βιώματα και τα πλάθεις στο μυαλό σου. Χτίζεις τις σκέψεις μία πάνω στην άλλη και είναι το φρούριο σου, για να φυλαχτείς, να ανασυγκροτηθείς για την επόμενη μάχη.

«Η παράκληση»

Στην προσμονή της κάθε επόμενης μάχης, είναι στιγμές που νιώθεις αδύναμος και μικρός, η φθαρτότητα της ύπαρξής σου σε κάνει να νιώθεις γυμνός και άοπλος σε ένα κόσμο σκληρό και παρανοϊκά βίαιο. Η λεπτή στιγμή που ψάχνεις το θείο το ανέσπερο να στείλεις την ικεσία σου, την προσευχή σου.

«Το αυτί»

Τις δύσκολες στιγμές ψάχνεις να ακούσεις για ένα καλό νέο, ένα ήχο, μια τόση δα φωνή αισιοδοξίας, που θα σου φέρει την ζέστη της ελπίδας, μια χαραμάδα τόση δα, που να περάσει το φως που θα σου δείξει το δρόμο για να συνεχίσεις.

«Το παράθυρο»

Η ελπίδα είναι αυτή που θα σου ανοίξει και πάλι το παράθυρο, να μπει άπλετο το φως και το οξυγόνο. Από εκεί θα δεις και θα σε δουν.

«Το ζευγάρι»

Αυτό το συνταίριασμα των ανθρώπων, είναι το ακριβό δώρο του δημιουργού. Κάνει τον εφιάλτη του «πρόσκαιρου» λιγότερο εφιαλτικό και φέρνει την ζεστασιά και την ομορφιά στα ανθρώπινα μεγέθη.

«Απόγνωση»

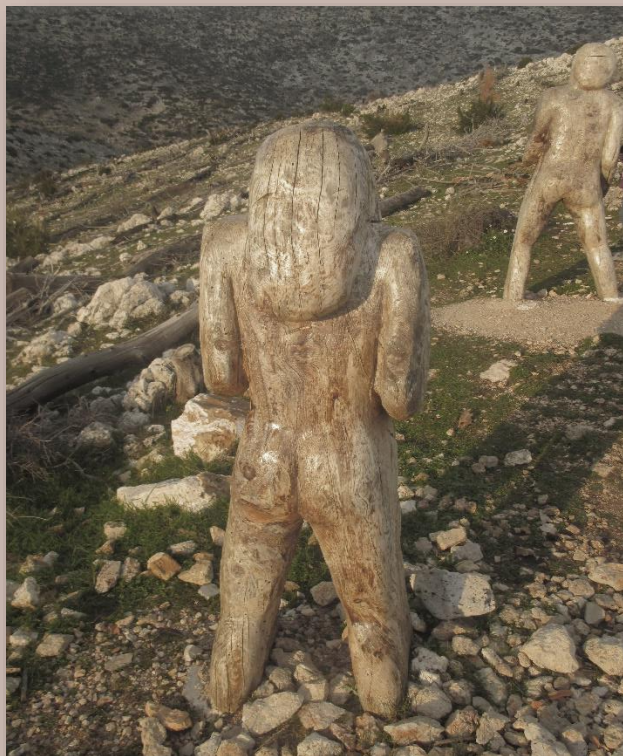
Μα η μοίρα του φθαρτού και του πεπερασμένου, πλιότερες φέρνει θλίψεις, από την γεύση της απώλειας και του μισεμού. Η γνώση του φευγιού και της φθοράς που δεν σταματά και δεν αποφεύγεται.

«Η Σταύρωση»

Αγώνας σκληρός και αιματοβαμμένος, είναι ο δρόμος της ζωής. Σταυρός που περιμένει λίγο πριν το τέλος να δοκιμάσει ξανά και ξανά στο τέλος κάθε οριοστιγμής που καθορίζει το πρόσκαιρο της αδύναμης σάρκας.

«Στο δρόμο προς τη λύτρωση»

Μετά από το μαρτύριο έρχεται ανακουφιστικά η λύτρωση. Εκεί στην κόψη της βουνοκορφής, που αγγίζει η γη τον ουρανό, στο τέλος του βαδανιστικού ανήφορου, ξεφορτώνεις το πρόσκαιρο της φθοράς.

«Η φτερούγα της ψυχής»

Η ψυχή που φτερουγίζει να ενωθεί με το άκτιστο, το αιώνιο, το Ένα.
Και εδώ δεν υπάρχει σκοτάδι, μήτε πόνος, μήτε στεναχμός. Μόνο φως.

Αντί επιλόγου...λίγα λόγια από τον δημιουργό³

«Η Πάρνηθα μου ενέπνευσε την κρίση πριν τον επονομαζόμενο ερχομό της στην Ελλάδα, πάντα μέσα στην κρίση ζούσα και στα έργα μου απεικονίζεται, ζω την κρίση, έχω μείνει νηστικός, ο χορτάτος ποτέ δεν θα καταλάβει τι σημαίνει πείνα...

³ <https://lifonomy.wordpress.com/2016/02/04/spiros-dasiotis-art-wood/>

Η προσπάθεια επίσης του δυτικού πληθυσμού να πάει τον πολιτισμό του βιαίως στην Ανατολή, οι θυσίες, η προσφυγιά είναι θέματα κρίσης που με συντάρραξαν και με χάρραξαν και συνεχίζουν από μικρό παιδί, σαν εικόνα έχω τη βία και την αδικία... την ιστορία που μου έλεγε ένας πρόσφυγας, τον πόνο, μπαίνω στον ρόλο...